Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и сарадњу са независним телима

02/4 број: 02/5 број 956/17-27
Датум: 17.01.2018. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Господин Милош Јанковић
Заменик Заштитника грађана

Београд
ул. Делиградска бр. 16

Веза: Ваш бр. 281-66/17, дел. број 44233 од 01.12.2017.године

Поштовани,

Поводом Вашег дописа упућеног Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а у вези са праћењем поступања по препорукама из Извештаја НПМ о посети Полицијској станици Сурдулица од 21.09.2017.год., обавештавамо вас да су пол. службеници Полицијске управе у Врању извршили одговарајуће провере, о чему је након спроведеног поступка сачињен посебан извештај, који вам се у смислу одговора, доставља у прилогу.

С поштовањем.

Прилог: Извештај ПУ у Врању.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА
Драган Поповић

Булевар Михајла Пупина 2, Нови Београд, Република Србија
Тел: +381 11 3110 356, факс +381 11 3110 356, e-mail: informacijeodjavnogznacaja@mup.gov.rs

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА

Полицијска управа у Врању, Матије Гупца број 4, 17500 Врање
ОДРЕЂУЈЕ: Одељење полиције
017/421-883 и специјал 58-107.
Бизнет 066/89-36-103 и 017/401-503, специјал 58-110, обрађивач - Зоран Савић 064/89-26-895, Интранет: zoran.savic@mup.gov.rs

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ДИРЕКЦИЈА ПОЛИЦИЈЕ
Полицијска управа у Врању
03/19/2 број: 7269 /17
23.10.2017. године
Врање
ЗС

23.10.2017.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
ДИРЕКЦИЈИ ПОЛИЦИЈЕ
директору

БЕОГРАД

ВЕЗА: Дописи Заштитника грађана 281-66/17 дел. бр. 34783 од 21.09.2017. године и
281-66/17 дел. бр. 34782 од 21.09.2017. године,
допис Дирекције полиције 03 број 2737/17-31 од 28.09.2017. године

ПРЕДМЕТ: ИЗВЕШТАЈ о поступању по препорукама
Националног механизма за превенцију тортуре" Заштитника грађана,
након обављене посете Полицијској станици Сурдулица 01.08.2017. године

Поступајући по препорукама Националног механизма за превенцију тортуре Заштитна грађана, датих након обиласка Полицијске станице Сурдулица, извршеног дана 01.08.2017. године, предузели смо следеће мере, радње и активности на отклањању уочених недостатака:

1.

ПРИМЕДБЕ:
„У бројним предметима о задржавању лица у које је НПМ остварио увид, нису пронађени обрасци о правима".

„У појединим случајевима је уочено да је обавештење о правима уручено неколико сати након почетка задржавања".

ПРЕПОРУКА:
„ПУ Врање ће задржаним лицима писана обавештења о правима уручивати без одлагања. ПУ Врање ће један примерак обавештења о правима, са потписима задржаног лица да је примио обавештење или са констатацијом полицијског службеника да је лице одбило да потпише, чувати у предметима задржавања".

1.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:
* У списима предмета лица задржаних по Закону о полицији, Закону о прекршајима и Закону о безбедности саобраћаја на путевима, уложени су обрасци о правима доведног и задржаног лица. У појединим предметима задржаних лица по Законику о кривичном поступку, нису била уложени обрасци о правима доведеног и задржаног лица. Обавештења о правима доведеног и задржаног лица по ЗКП благовремено су уручивана задржаним лицима, али су улагана у списе предмета кривичних пријава а не и у предмете задржаних лица.

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:
* У свим случајевима су обавештења о правима доведеног и задржаног лица (а која су се налазила у списима предмета кривичних пријава), копирана и уложена у предмете задржаних лица.
*. Полицијски службеници су упозорени да се обавештење о правима доведеног и задржаног лица уручује лицу одмах по извршеном довођењу у службене просторије.

2.

ПРИМЕДБА:
„У документацији није евидентирано време. када је блиска особа задржаног лица обавештена".

ПРЕПОРУКА:
„ПУ Врање ће у свим случајевима задржавања грађана евидентирати време када је блиска особа задржаног лица обавештена о његовом лишењу слободе".

2.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:
* У свим Решењима о задржавању лица констатовано је које је лице обавештено о задржавању, или је наглашено „да лице није захтевало да се неко обавести. Тачно време обавештавања лица није унето из разлога непостојања адекватног поља у прописаном обрасцу".
ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:
* Полицијским службеницима је наложено да убудуће након штампања обрасца, испред података о лицу које је обавештено о задржавању лица, хемијском оловком унесу време обавештавања.

3.

ПРИМЕДБЕ:

„Полицијски службеници присуствују лекарским прегледима задржаних лица и о томе се не сачињавају службене белешке. Међу документацијом о задржавању грађана пронађени су и специјалистички лекарски извештаји. Лекари не долазе на позив у ПС, већ полицијски службеници одводе лице коме је потребна здравствена нега, до Здравственог центра"

ПРЕПОРУКА:

„ПУ Врање ће обезбедити да полицијски службеници, приликом поступања у вези са лекарским прегледима задржаних лица поштују у препоруци наведене принципе".

3.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

* Полицијски службеници присуствовали су лекарским прегледима на инсистирање лекара а из безбедносних разлога, јер су лица била у алкохолисаном и раздражљивом стању.

* У Прегледу задржаних лица су у списима предмета број 12,18 и 28 уложени извештаји лекара, јер су лица задржана на болничком лечењу.

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:

* Полицијски службеници су на радним састанцима упознати са препорукама које се односе на поштовање (у допису НПМ) наведених принципа, а приликом обављања лекарских прегледа задржаних лица од стране лекара месно надлежних здравствених институција.

4.

ПРИМЕДБЕ:

„Поједини Записници о задржавању лица лица на основу Законика о кривичном поступку нису били потписани од стране задржаног лица, нити је од стране полицијских службеника констатовано да је лице одбило да потпише и из којих разлога".

„Задржана лица која се на основц ЗКП задржавају у Окружном затвору у Врању, док се Записник води у ПС Сурдулица, немају могућност да приликом пуштања на слободу потпишу Записник. Електронски записник се закључује са податком о времену када је завршено задржавање, а затим се израђује његов писмени отправак. Исти је проблем и када се у ПС Сурдулица задржавају лица којима је одређено задржавање у другим станицама, јер се тада потребни (недостајући) подаци прибављају у телефонској комуникацији између станица."

ПРЕПОРУКЕ - нема

4.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

* Лицима која се задржавају по Закону о полицији, Закону о прекршајима и Закону о безбедности саобраћаја на путевима, благовремено се по истеку мере задржавања, уручују Записници о задржавању лица, које лица потписују или се наглашава „одбио да потпише".

* За лица задржана на основу Законика о кривичном поступку у просторијама Окружног затвора у Врању, Записник о задржавању лица штампао се из системске апликације у ПС Сурдулица, улагао се у предмет задржавања лица непотписан од стране задржаног лица, и није пратио полицијског службеника који је задржано лице по истеку мере задржавања, извео лице из Окружног затвора у Врању и предао Судији за претходни поступак.

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:

* У функцији једнообразног поступања свим ПС/ПИ је достављена интерна Инструкција којом је појашњен начин поступања полицијских службеника са лицима којима се Решење о задржавању лица доноси на основу ЗКП.
* Месно надлежна полицијска станица/испостава је у обавези да пре доношења/израде Решења о задржавању лица (образац ЗКП -16), лицу изда Обавештење о правима доведеног и задржаног лица (одштампан из системске апликације) и обавештење о правима и дужностима задржаног лица (по члану 294. и 69. ЗКП).
* Затим се лице доводи до Окружног затвора у Врању где је одређена просторија за задржавање лица применом одредби Законика о кривичном поступку. Лице у просторији Окружног затвора преузима на обезбеђење полицијски службеник из састава ПИ ОП Врање.
* Задржано лице из просторије за задржавање у Окружном затвору до дежурног заменика ЈТ (ОЈТ или ВЈТ), изводи полицијски службеник из месно надлежне полицијске станице који је задужен са предметом.
* Пре истека времена у коме се лице по Законику о кривичном поступку може задржати (48 сати), сачињава се Записник о задржавању лица на обрасцу прописаном у системској апликацији „Евиденција доведених и задржаних лица".
* Записник у просторијама ДС седиоштa ПУ у Врању сачињава полицијски службеник који има додељену ролу-одобрење за рад у системској електронској апликацији и који лице изводи из Окружног затвора у Врању и предаје га судији за претходни поступак.
* Уколико се ради о кривичном предмету за дела из надлежности криминалистичке полиције, приликом извођења лица из Окружног затвора и предаје лица судији за претходни поступак, поред полицијског службеника полиције опште надлежности, обавезно је присуство и радника криминалистичке полиције.
* Примерци Записника о задржавању лица и Потврде о предаји лица судији за предходни поступак, поред улагања у предмет кривичне пријаве, улаже се и у предмет задржаног лица.

5.	5.
ПРИМЕДБЕ: „У предметима задржавања у које је НПМ остварио увид почеци задржавања нису правилно рачунати. Нпр. задржавање на основу ЗКП грађанину је рачунато од 18.3о часова, када му је и уручено решење, а из документације се види да су од њега у полицијској станици прикупљана обавештења истог дана од 17.3о часова. Такође, и из евиденције о задржавању грађана се види да се време уручења решења често поклапа са временом почетка задржавања, а понегде је време уручења решења и раније у односу на почетак задржавања". „Задржавање на основу ЗОБС једном грађанину је рачунато од 19.4о часова иако је према извештају о примењеном овлашћењу, искључен из саобраћаја у 19.21 часова, а другом од 19.15 часова иако је према доступној документацији искључен из саобраћаја након што је у 18.33 заустављен од стране полиције ради алкотестирања". „Једном грађанину који је био задржан у периоду од 00.45 до 12.05 часова решење о задржавању је уручено у 12.05 часдова, дакле по истеку мере, а једном који је задржан од 19.4о часова, решење је уручено у 23.4о часова".	УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ: * Остварeним увидом у предмет број 36 установљено је да је предметно лице по налогу тужиоца задржано по ЗКП са почетком од 18.3о часова. У времену од 17.3о часова (када се лице одазвало на позив грађанину ради прикупљања обавештења), па до 18.3о часова са лицем је обављан разговор. Чланом 294. ЗКП предвиђено је да се само осумњиченом лицу (а не и грађанину) може одредити задржавање, тако да се у конкретном случају почетак задржавања рачуна од времена уручења Позива осумњиченом, односно од 18.3о часова. * Евидентно је да се у контролисаним предметима број 23. и 24., времена доношења Решења о задржавању и примењеног овлашћења „наређења о искључењу возача из саобраћаја" не поклапају, грешком помоћника командира ПИ по пословима безбедности саобраћаја. * Евидентно је да је од стране полицијског службеника Величковић Владимира (тренутно пензионисани радник МУП-а) у Решењу о задржавању предмета број 6. грешком унето време уручења решења (12.05 часова), које се поклапа са временом закључења мере задржавања лица. У осталим списима предмета правилно су унета оба времена.
ПРЕПОРУКА: „ПУ Врање ће почетак задржавања грађана на основу ЗКП и ЗоП рачунати од часа хапшења, односно одазивања на позив, а на основу Закона о безбедности саобраћаја на путевима, од искључења из саобраћаја". „ПУ Врање ће решења о задржавању уручивати грађанима најкасније у року од два сата од момента лишења слободе".	ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ: * Са пропустима у раду приликом уноса почетка примене и истека мере задржавања, и начином правилне обраде и уноса података о временима у Решења о задржавању лица, на радним састанцима су упознати сви полицијски службеници полиције ОН, СП и КП, као и инспектори Одсека пограничне полиције. * Решења ће убудуће бити уручивана у року од 2 сата. * Ивковић Марин, помоћник командира ПИ ПС у Сурдулици по пословима саобраћаја и Борисов Дејан, помоћник командира ПИ задужен за праћење рада ДС, због уочених пропуста у раду позвани су на рапорт и изречене су мере „упозорење".
6.	6.
ПРИМЕДБЕ - нема ПРЕПОРУКЕ - нема	УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ - није утврђивано ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ - нема
7.	7.
ПРИМЕДБЕ: „Депешом начелника ПУ у Врању, којом је пренета депеша директора полиције, наложено је да се у случају да су просторије за задржавање попуњене, да се грађани могу задржавати у другим радним просторијама ПУ у Врању, уз стални надзор полицијских службеника, што је изнуђено решење и да није у складу са важећим прописима и стандардима".	УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ: * Евидентно је да су се у просторијама ПС Сурдулица у једном тренутку а за време трајања регионалне акције „појачане контроле саобраћаја, налазила 4 лица, и то једно лице у просторији за задржавање и 3 у канцеларијама. Лица су задржана ван просторија за задржавање зато што је и просторија одређена за примену мера задржавања лица у Окружном затвору у Врању, била попуњена грађанима са подручја Врања и других ПС. * Полицијска станица Сурдулица је стриктно поступала по налозима из депеше Дирекције полиције 03 број 86/17 од 24.02.2017. године и по тачки 15. став 3. Упутства о поступању са доведеним и задржаним лицима.
ПРЕПОРУКЕ: „Министарство унутрашњих послова би требало да задржаним грађанима омогући боравак у адекватним и безбедним условима а полицијским службеницима несметано обављање полицијских послова".	ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ: * Заштитнику грађана је дописом ПУ у Врању број 03-568-2/14 од 23.09.2014. године, достављен предлог за отклањање недостатака уочених током контроле НПМ извршене у 2014. години. * МУП је благовремено обавештен о потребама за изградњом просторија за задржавање лица у седишту ПУ и свим ПС (изузев у ПС Трговиште).. * Материјална средства за те намене и даље нису опредељена.

8.

ПРИМЕДБЕ:

„ПУ у Врању је од Министарства унутрашњих послова, поред оспособљавања просторија за задржавање у горе наведеним полицијским станицама, затражио и отклање недостатака у просторији у ПС Сурдулица јер ПУ није у могућности да их отклони самостално, имајући у виду да то не би спадало у текуће одржавање. Дописом је затражено решавање недостатака природне светлости и свежег ваздуха, уградњу санитарних уређаја, канализационе мреже и паравана. Међутим ништа од траженог није урађено и услови у простортији су непромењени у односу на претходну посету".

ПРЕПОРУКЕ:

„МУП ће обезбедити да се обаве неопходне адаптације просторије за задржавање у ПС Сурдулица, како би услови у њој били у складу са важећим стандардима".

8.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

* Евидентно је утврђено чињенично стање које се поклапа са наведеним примедбама НПМ.

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:

* Нису у надлежности ПУ у Врању.

9.

ПРИМЕДБЕ:

„Видео записи се и даље не чувају. Према наводима полицијских службеника, надзор над засдржаним лицем се превасходно обавља преко стакла у зиду између канцеларији дежурне службе и просторије, а видео надзор се користи по потреби. С обзиром да чување видео материјала доприноси превенцији било каквог лошег поступања према задржаним грађанима, потребно је обезбедити да се видео материјал сними и чува разуман временски период. Слично као и за адаптацију, ПУ Врање је оценила да набавка уређаја за снимање и репродукцију видео записа не представља текуће одржавање и од Министарства унутрашњих послова дописом затражила отклањање овог недостатка. За разлику од претходне посете, сада је обавештење да су просторије под видео надзором видно истакнуто унутар просторије".

ПРЕПОРУКЕ:

„МУП ће предузети потребне мере како би се снимци видео надзора у просторији за задржавање у ПС Сурдулица, чували у трајању не краћем од 30 дана".

9.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

* Утврђено је тачно чињенично стање које се поклапа са примедбама наведеним у Извештају НПМ.

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:

Имајући у виду чињеницу да отклањање уочених недостатака изискује ванредне материјалне трошкове, који нису предвиђени као трошкови текућег одржавања, већ спадају у категорију инвестиционих радова и трошкова, министарству су на даље поступање благовремено достављени следећи дописи/депеше:

* Извештај ПУ у Врању број 03-5618-2/14 од 23.09.2014. године
* Депеша ПУ у Врању број 849/13 од 17.10.2013. године
* Допис ПУ у Врању број 03-74-1 1/14 од 17.01.2014. године
* Депеша ПУ у Врању 03/19/2 број 9058/16-10314 од 05.11.2016.

10.

ПРИМЕДБЕ:

„Министарство унутрашњих послова је обавезало полицијске службенике ПС Сурдулица да увек употребљавају средства за везивање приликом транспорта грађана, без обзира на то да ли су испуњени прописани услови за примену ове мере".

10.

УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ:

* Полицијски службеници из састава нижих организационих јединица Полицијске управе у Врању у потпуности примењују налоге из тачке 13. став 1. и 2. Упутства о поступању са доведеним и задржаним лицима, где је наглашено да се „приликом транспорта лице везује средствима за везивање.

ПРЕПОРУКЕ:

„Министарство унутрашњих послова ће изменити одредбе о поступању према доведеним и задржаним лицима које се односе на обавезну примену средстава за везивање, тако што ће прописати да ће се средства за везивање користити само када је то неопходно, а не приликом превоза, односно транспорта сваког лица, као што је сада одређено".

„Министарство унутрашњих послова ће све полицијске управе обавестити да престану са обавезном применом средстава за везивање приликом транспорта лица чије се довођење врши".

ПРЕДУЗЕТЕ МЕРЕ:

* Имајући у виду чињеницу да се из Извештаја НПМ не види да су полицијски службеници поступали супротно законским овлашћењима и инструктивним актима донетим од стране министарства, није било предузетих мера.

ПРИЛОГ:

- Извештај НПМ о посети ПУ Врање 71-45/14 дел. бр. 23798 датум 18.08.2014. године
- Извештај ПУ у Врању број 03-5618-2/14 од 23.09.2014. године
- Депеша ПУ у Врању број 849/13 од 17.10.2013. године
- Допис ПУ у Врању број 03-74-1 1/14 од 17.01.2014. године
- Депеша Управе за заједничке послове 06/3-1 број 2/2013 од 30.12.2013. године
- Депеша ПУ у Врању 03/19/2 број 9058/16-10314 од 05.11.2016. године

НАЧЕЛНИК
ПОЛИЦИЈСКЕ УПРАВЕ
полицијски саветник
Игор Живковић